

[Udenrigsministeren]

Danmark er helt og fuldt uden afkorting med i den diskussion. Jeg må helt afvise forestillingen om, at Danmark ikke deltager med fuld styrke i at udforme en sådan stabilitetspagt, og jeg kan sige, at det forhold, at vi ikke fuldt er medlemmer af Vestunionen, men observatører, på ingen måde forhindrer Danmark i at spille en hel og fuld rolle i dette arbejde.

Det andet store initiativ er et NATO-initiativ. Det udspringer af ønsker hos de central- og østeuropæiske lande om at få imødekommet nogle sikkerhedsbehov. De føler selv, at de befinder sig i en usikker situation. De har store, militært svært bevæbnede naboer, som for at sige det lidt mildt er politisk under forandring – man kan også sige i krise – og de føler, at de har behov for at sikre sig selv på en anden måde, end de er sikret i dag.

På den baggrund har den amerikanske regering spillet ud med et forslag om »Partnership for Peace«, som skal drøftes på NATO-topmødet den 10. januar. Dette »Partnership for Peace«-udspil er blevet meget godt modtaget i hele Europa, i hele NATO-kredsen. Ideen er den, at der skal indgås tosidige aftaler mellem NATO og de enkelte central- og østeuropæiske lande. Det er rammeaftaler, der indgås mellem NATO og de enkelte lande. Med disse aftaler følger nogle forpligtelser for landene til at respektere menneskerettigheder, f.eks. at fastholde demokratiske styreformere.

Endelig indeholder »Partnership for Peace« også en ret til for de lande, der på den måde er med i det, at opnå konsultation med NATO, hvis der opstår situationer, som de føler truer deres sikkerhed – en form for ret til konsultation i visse situationer.

Danmark deltager helt og fuldt og uden afkorting i arbejdet med at omsætte disse ideer, som er fremsat fra amerikansk side, til politisk virkelighed. Der er meget godt stof også i dette udspil fra amerikansk side. På ingen måde er vi her hæmmet af, at vi ikke er medlemmer af WEU.

På et enkelt punkt har der været forsøgt et større udspil, der havde tilknytning til WEU. Frankrig og Tyskland havde forestillet sig og foreslået, at lande med Europaftaler kunne blive associeret i forhold til WEU. Det er en tanke, som blev nøje drøftet på WEU's møde her for ganske kort tid siden. Jeg kan sige, at det ikke er en tanke, der vandt tilslutning. Det

er en tanke, som blev ganske kraftigt tilbagevist af de øvrige medlemmer af WEU, og det blev den, fordi det er en tanke, der rejser en række spørgsmål, som ingen i dag kan besvare.

Jeg vil kun rejse ét af dem, og det er spørgsmålet om Baltikum. Hvis det er lande med Europaftaler, der kan blive associeret til WEU, hvad så med Baltikum? De har jo ikke en Europaftale. Skulle de så stå udenfor? Noget sådant ville set fra et dansk synspunkt være overordentlig beklageligt, og jeg er sikker på, at de baltiske lande ville finde, at det var en dårlig løsning netop på deres sikkerhedsproblemer, fordi det ville isolere dem endnu mere, end de er i øjeblikket.

Det er, hvad der har været af større udspil på WEU-siden. Og her er det, jeg spørger: Jamen hvad er det så, der har forandret sig så væsentligt? Der er intet i udviklingen af WEU, der har forandret sig voldsomt. Jeg vil her føje til, at WEU da har en rolle at spille og spiller en rolle. Det kan også tænkes, at WEU i årene, der kommer, får en større rolle at spille. Det tør jeg slet ikke afvise, og det ville da være dumt at afskære sig fra, at noget sådant kunne komme til at foreligge. Men den har altså ikke i dag fået en sådan større og central rolle for udviklingen af en ny europæisk sikkerhedsstruktur, som er det, vi bakser med, både når det drejer sig om stabilitetspagten og om udspillet inden for NATO om »Partnership for Peace«.

Det er den ene bemærkning, jeg har til det forslag, som Venstre i dag har stillet.

Den anden bemærkning, jeg vil gøre, er, at dette her jo i virkeligheden ikke drejer sig om WEU og medlemskab af WEU frem for observatørpost. Det drejer sig om deltagelse i den forsvarspolitiske dimension. Det er ikke et spørgsmål om, hvorvidt man skal have den ene eller den anden kasket på inden for WEU. Jeg vil gerne lige citere fra Maastricht, art. J 4, stk. 2, hvor der står:

»Unionen anmoder Den Vesteuropæiske Union, der udgør en integreret del af udviklingen af Den Europæiske Union, om at udarbejde og iværksætte de af Unionens afgørelser og aktioner, der har indvirkning på forsvarsområdet.«

WEU er ikke til at skille ad fra den forsvarspolitiske dimension inden for EU. Og derfor vil jeg sige til Venstre, at hvis dette er en tanke,